

SARKANĀ ĀBOLIŅA (*Trifolium pratense* L.) DESKRIPTORI

III RAKSTUROŠANAS UN NOVĒRTĒŠANAS DESKRIPTORI

Metodika izmēģinājumu iekārtošanai tauriņziežu ģenētisko resursu novērtēšanai

Paraugus sēj laukā pavasarī, bez virsauga, ar rokām. Sēj 2m garās rindiņās, katrs numurs aizņem 2 rindiņas. Attālums starp rindiņām 60 cm, starp lauciņiem 1 m. Lauciņa lielums 1 m². Minimālais atkārtojumu skaits – 2-3, kas izvietoti randomizēti.

Par standartšķirnēm izvēlas:

- ✓ lucernai – šķirni „Skrīveri”;
- ✓ bastardāboliņam – „Menta” (2n), „Fricis” (4n);
- ✓ sarkanajam āboliņam – „Skrīveru agro”, „Stendes vēlo”, „Skrīveru tetra”.

Standartšķirnes iekļaujas kopējā paraugu vērtēšanā. Paraugu izvērtēšanas laiks ir sējas gads un 2 nākošie izmantošanas gadi – kopā 3 gadi.

KP mēslojumu iestrādā sējas gada pavasarī (atkarībā no augsnes analīzēm). Papildmēslojumā nākošā gada pavasarī dod komplekso mēslojumu ar minimālu N saturu ~ 2 c/ha.

Izmēģinājuma vietas raksturošanai vēlamie rādītāji:

- a. Valsts
- b. Institūcijas nosaukums un adrese
- c. Institūcijas ģeogrāfiskās koordinātas (platums, garums, augstums virs jūras līmeņa)
- d. Sējas datums
- e. Novākšanas datums
- f. Laukdīdzība %
- g. Lauciņu lielums
- h. Atkārtojumu skaits
- i. Augu aizsardzības līdzekļi

VIDES APSTĀKĻI:

- j. Augsnes tips
- k. Reljefs
- l. Augsnes pH
- m. Organiskās vielas saturs augsnē
- n. Augsnes mehāniskais sastāvs
- o. Temperatūra (gada un/vai sezonas minimālā, maksimālā un vidējā)
- p. Nokrišņi (gada un/vai sezonas summa)
- q. Salnas veģetācijas periodā (datums un zemākā temperatūra);

Deskriptora kods	Pazīmes citos deskriptoros	Deskriptors skala (ballēs)	References vērtības	Piezīmes
Raksturojums				
III/1		Ploiditāte		
	IPGRI 1.6.6.	2 diploids 4 tetraploids		
III/2		Tendence uziedēt sējas gada rudenī		
	IPGRI 4.3.1.	1 ļoti zema 5 vidēja 9 ļoti augsta	Uzzied daži augi Uzzied ap 50% augu Uzzied gandrīz visi augi	Vērtē septembra I dekādē visā lauciņā (rindiņās).
III/3		Ziemcietība		
	IPGRI 4.4.1.	1 ļoti nelieli 3 nelieli 5 vidēji 7 stipri 9 ļoti stipri bojājumi, augs iznīcis	nav bojājumu < 10% bojāti 30% augu bojājumi 50% bojāti 75% augu > 90%	Nosaka pavasarī, 2 nedēļas pēc veģetācijas sākuma.
III/4		Ataugšanas intensitāte pavasarī		
		1 vāja 5 vidēja 9 strauja		Nosaka 2 nedēļas pēc veģetācijas atjaunošanās, vizuāli, visā lauciņā, rindiņā.
III/5		Centrālās lapiņas garums		
	IPGRI 4.1.1. UPOV TG 5/4 -Nr.7	1 ļoti īsa 5 vidēja 9 ļoti gara	3.5 – 4.0 cm 4.1 – 5.5 cm 5.6 – 6.0 cm	Ziedēšanas laikā mēra 5 augiem.
III/6		Centrālās lapiņas platums		
	IPGRI 4.1.2. UPOV TG 5/4 Nr.8	1 ļoti šaura 5 vidēja 9 ļoti plata	2 cm šaura 2-3 cm vidēja > 3 cm plata	Ziedēšanas laikā mēra 5 augiem.
III/7		Lapas forma		
	IPGRI 4.1.3.	3 izstiepta 5 ovāla 7 noapaļota		Vērtē vizuāli visā lauciņā vai rindiņā, ziedēšanas laikā

III/8		Zīmējuma intensitāte uz lapinas		
	IPGRI 4.1.4 UPOV TG 5/4 – Nr.9	1 ļoti vāja 3 neizteikta 5 vidēja 7 stipra 9 ļoti stipra		Vērtē auga vidējās daļas lapinas, vizuāli visā lauciņā (rindiņā), ziedēšanas laikā.
III/9		Garākā stiebra garums, ieskaitot ziedgalviņu		
	IPGRI 4.2.2. UPOV TG 5/4 – Nr.3	1 ļoti īss 3 īss 5 vidējs 7 garš 9 ļoti garš	1 - < 50 cm 3 – 50-60 cm 5 – 60-70 cm 7 – 80-100 cm 9 - > 100 cm	Pilnas ziedēšanas laikā mēra 5 augus.
III/10		Stublāja resnums		
	IPGRI 4.2.3. UPOV TG 5/4 – Nr.4	3 tievs 5 vidējs 9 rupjš		Ziedēšanas sākumā, vizuāli, 5 augiem.
III/11		Posmu skaits		
	UPOV TG 5/4 – Nr.5	3 mazs 5 vidējs 7 liels 9 ļoti liels	3 – līdz 5 posmi 5 - 5-7 posmi 7 – 7-9 posmi 9 – 9-11 posmi	Minimālais posma garums 0,5 cm.
III/12		Stublāja matiņu biežība		
	UPOV TG 5/4 – Nr.6	1 nav, vai ļoti maz 3 nedaudz 5 vidēji 7 daudz 9 ļoti daudz		Vērtē 5 stiebriem, vizuāli ziedēšanas laikā.
III/13		Ziedēšanas sākums		
	IPGRI 4.3.2. UPOV TG 5/4 – Nr.2	1 ļoti agrs 3 agrs 5 vidēji 7 vēls 9 ļoti vēls		Kad 50% augu parādās pirmās krāsainas ziedgalviņas.
III/14		Ziedu krāsa		

	IPGRI 4.3.3.	3 gaiši sarkana 7 tumši sarkana		Nosaka pilnā ziedēšanas fāzē, vizuāli, lauciņā.
III/15		Ziedēšanas bagātība (pārpilnība)		
	IPGRI 4.4.3.	1 reti 9 ļoti bagātīgi		Nosaka pilnā ziedēšanas fāzē.
III/16		Veldrēšanās izturība		
		1 ļoti zema 9 ļoti augsta		Nosaka ziedēšanas fāzē.
III/17		1. plāvuma raža vizuāli		
	IPGRI 4.4.2.	1 ļoti zema 9 ļoti augsta		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret kontroli, ziedēšanas sākumā.
III/18		2. plāvuma raža vizuāli		
	IPGRI 4.4.2.3.	1 ļoti zema 9 ļoti augsta		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret kontroli.
III/19		3. plāvuma raža vizuāli		
	IPGRI 4.4.2.4.	1 ļoti zema 9 ļoti augsta		Ražu nosaka relatīvi attiecībā pret kontroli, septembra sākumā.
III/20		Sēklu krāsa		
	IPGRI 4.3.6. UPOV TG 5/4 Nr.10	1 dzeltena 2 daudzkrāsaina 3 violeta		
III/21	Piezīmes			Jebkura papildus informācija.
III/22	Citoloģiskais raksturojums un identificētie gēni			
III/23	Molekulārie marķieri			
III/24	Attēli			

Paskaidrojumi un izmantotā literatūra

- 1) J. Lielmanis, T. Godmanis „Sarkanā āboliņa audzēšana” Izd. „Liesma”, Rīga 1970.g. 195. lpp.
- 2) A. C. Шпаков, А.С. Новосёпова, А.А. Кутузова «Клевер в России», Москва,2002. 297.стр.
- 3) Robert R Barnes, C. Jerry Nelson, Michael „Forages” an introduction to grassland USA agriculture.” 6 th edition, 2003.

¹IPGRI deskriptori (1985.g.)

²UPOV – AVS testa vadlīnijas TG/5/4, 1990.g.